

Catalunya-Bòsnia: un projecte viu

crònica

La solidaritat és sempre una guspira que s'encén amb facilitat, però que es desenvolupa amb serioses dificultats internes, sinó amb una exagerada indolència que no ens permet cap altre moviment que no sigui un plany llarguíssim, potser certa tristesa. També, a vegades, no sabem prou bé com canalitzar els nostres sentiments solidaris, les nostres possibilitats d'ajuda. Són poques les solidaritats que es generalitzen, que s'amplien a àmbits socials inèdits en aquesta mena de causes. Els solidaris, a part d'aquelles persones a qui la causa afecta directament, solen ser una franja de població que es mou sempre en uns mateixos cercles: solidaris amb tot i amb tothom. És en aquest sentit que les diferents campanyes endegades en ajuda a Bòsnia al nostre país estan obtenint resultats positius, abastant la participació d'un percentatge prou elevat de ciutadans. Fins i tot les institucions, sempre, o gairebé sempre a remolc de la realitat, s'han implicat de tal forma a les campanyes que els actes de solidaritat amb el poble bosni s'han esdevingut l'un darrera de l'altre, i el nombre de municipis i entitats que s'hi han implicat ha augmentat geomètricament. Certament, hi ha gestos institucionals que tenen un efecte multiplicador evident i que s'haurien de realitzar amb una freqüència més regular.

La barbàrie sèrbia en territori bosni ha somogut consciències i mogut ciutadans; ha promogut la solidaritat, no tota la que caldria, però sí de forma important. El 12 de juliol, el Parlament Europeu va fer una declaració sobre la guerra de Bòsnia, en absoluta

consonància amb la que una setmana més tard, per acord de la Junta de Portaveus, realitzaria el Ple del Parlament de Catalunya. Aquesta darrera declaració diu coses molt importants, òbvies després de tant de temps de guerra (tot i que això no resta importància al fet que aquesta declaració s'hagi realitzat): la neutralitat dels organismes internacionals ha ajudat a augmentar la violència; els governs de la Unió Europea haurien de promoure una intervenció multinacional i aixecar l'embargament d'armes al govern legal i legítim de Bòsnia-Hercegovina; els ciutadans catalans s'haurien de mobilitzar per tal d'"aconseguir una conscienciació col·lectiva que afavoreixi el canvi d'actitud dels governs en relació amb el conflicte bosnià". No s'ha aixecat l'embargament d'armes, però la intervenció occidental, sense ser contundent ni definitiva, s'ha iniciat i pot arribar a una freqüència que ajudi la legitimitat; també cal dir que els objectius serbis, indiscriminats i sagnants com ja és habitual, no han minvat gens ni mica.

Allò que sí s'ha aconseguit al nostre país és la conscienciació i la solidaritat: *Europa per Bòsnia, Catalunya per Bòsnia, El Baix Empordà per Bòsnia, Palafrugell per Sarajevo, Palamós per Srbrenica* són, entre molts d'altres i per esmentar els que conec, exemples clars de com s'han canalitzat totes les mobilitzacions a favor del poble bosni. "Catalunya és a l'avantguarda de la solidaritat amb Bòsnia", ha dit José María Mendiluce, veritable cap visible de totes les avantguardes solidàries que tenen

L'Ajuntament de Palafrugell, en plena acció de la campanya Palafrugell per Sarajevo.

Sarajevo i la resta de país bosni com a referència, diputat espanyol al Parlament Europeu i president de la primera de les associacions abans esmentades. Possiblement, Mendiluce té raó, i la presència testimonial, els dilluns a les vuit del vespre, d'algun grapat de

europèus: llibertat, igualtat i fraternitat, democràcia a la fi. Defensar Bòsnia és també defensar-nos una mica nosaltres. En aquest sentit, la solidaritat dels municipis i de les entitats europees amb Bòsnia és recíproca, em consta, amb la solidaritat que els

factors que amb el seu exemple multiplicaran semblants mocions en un gran nombre de municipis del nostre país; val a dir també, que ja algunes corporacions municipals s'havien avançat a la declaració parlamentària. A partir d'aquí, l'organització de l'ajuda

ciutadans a la porta dels ajuntaments catalans dona fe dels signes que marquen aquesta conscienciació més o menys col·lectiva, més o menys general.

La carta de l'alcalde de Sarajevo, el doctor Tarik Kupusovic, a l'alcalde de Sabadell, Antoni Farrés, demanant menjar per a la seva població, era una de les notes dramàtiques que aquest passat mes de juliol iniciava un estiu protagonitzat pels esdeveniments successius que marcaven l'evolució de la guerra a l'antiga ex-Iugoslàvia. També amb el pas de l'estiu els actes en solidaritat amb Bòsnia s'estenien, amb més o menys intensitat, arreu dels municipis catalans. Ho repeteixo, per tal de no caure en *triomfalismes absolutament buits* i perversos en casos com aquest: l'ajuda que des de Catalunya es fa arribar a Bòsnia, sense ser absolutament exitosa, òptima o desmesurada, sí que se la pot qualificar de positiva. A manera d'exemple: una població com la de Palafrugell, que és el cas que conec millor, a mitjans setembre i amb la campanya *Palafrugell per Sarajevo* sense haver finalitzat, portava recollides entre dues i tres tones de menjar i portava recaptats tres milions i mig de pessetes.

Quins han estat els factors que han ajudat a assolir l'èxit d'aquestes campanyes dels municipis catalans en suport a Bòsnia? Abans de res i pel damunt de qualsevol consideració, cal esmentar la pròpia Bòsnia. Bòsnia, sobretot Sarajevo, a la manera del Madrid de la nostra Guerra Civil, s'està convertint en un mite de la resistència dels valors més

Palafrugell és un dels molts municipis que s'ha mobilitzat per Bòsnia.

bosnis senten envers el nostre continent. A Bòsnia-Hercegovina s'està jugant el futur d'Europa; això sembla prou clar i no cal ser gaire perspicax per adonar-se'n. Les diferents potències europees i els seus poders es mouen per l'antiga ex-Iugoslàvia com pel damunt d'un tauler d'escacs. A Sarajevo, la guerra dol per la pròpia guerra, pel fraticidi, per l'obvietat de la mort i del dolor, però també dol per Europa, per la vella Europa i els valors que representa.

Un cop acceptada la legitimitat de totes les solidaritats en suport a Bòsnia per la pròpia legitimitat que la causa bòsnia representa, cal anar definint els factors que han intervingut en l'organització i optimització d'aquests sentiments solidaris. Durant tot el temps que fa que dura la guerra, això també cal dir-ho, les accions de suport mai no han mancat, encara que a vegades disperses, encara que a vegades sense un sistema organitzatiu prou eficaç. D'altra banda, malgrat aquesta sovintejada manca de sistema i la dispersió esmentada, són aquestes accions, juntament amb el propi curs de la guerra, allò que fa que les institucions decideixin d'intervenir en la cadena de l'ajuda humanitària. El Parlament Europeu, i en el cas català, el Parlament Català, amb les respectives declaracions aprovades sobre la Guerra de Bòsnia, són els

humanitària a Bòsnia pren diversos matisos a cada població: es creen comissions organitzatives i s'hi impliquen totes les entitats cíviques, culturals, esportives i d'esbarjo possibles, a més d'individualitats significatives; les comissions creades s'interrelacionen les d'una població amb les altres fins a crear un conjunt de vasos comunicants que té la culminació en el conveni signat entre el Govern de la Generalitat de Catalunya i l'associació Europa per Bòsnia, associació protagonista d'un nombrós i qualitatiu conjunt d'iniciatives polítiques i d'ajuda humanitària que sintonitza perfectament amb el sentiment solidari del qual tractem en aquest text. A mercè d'aquest conveni, s'obre un passadís humanitari entre Catalunya i Bòsnia, a través del qual fer arribar a aquest darrer país el conjunt d'aportacions econòmiques, materials i de qualsevol altre tipus recaptats a la macrocampanya, de la qual en forma part cada campanya particular, *Europa x Bòsnia* i *Catalunya x Bòsnia*.

Cal que aquest passadís que uneix Catalunya i Bòsnia sigui usat de forma permanent, mentre la permanència de la guerra sigui irresoluble com fins ara; també en aquest mateix sentit, cal que les campanyes endegades siguin permanents, com permanent hauria de ser la nostra solidaritat. Fins ara hem assolit un punt de coordinació de l'ajuda humanitària prou important com per no deixar-lo decaure i així usar-lo per a totes les solidaritats possibles.

GERARD PROHIAS